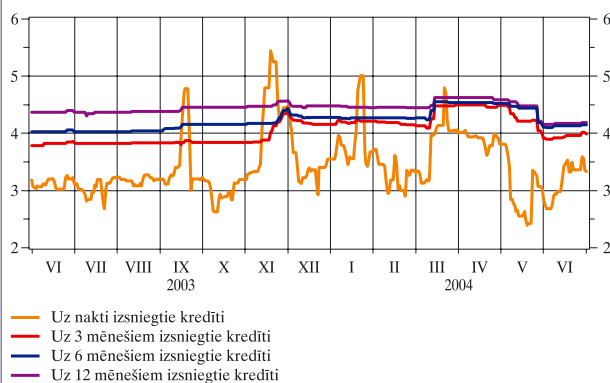

MONETĀRAIS BILETENS 2004

6

NAUDAS TIRGUS PROCENTU LIKMJU INDEKSS RIGIBOR (%)

Nozīmīgākie makroekonomiskie rādītāji liecina, ka pašlaik nav vērojamas iekšzemes pieprasījuma pazemināšanās pazīmes. Ņemot vērā augstos 2004. gada 1. ceturkšņa rādītājus un 2. ceturkšņa operatīvos datus, Latvijas Banka jūnijā paaugstināja 2004. gada IKP pieauguma prognozi no 7.0% līdz 7.5%. Jūnijā naudas piedāvājuma pieauguma temps turpināja augt, saglabājoties augstam kredītēšanas kāpuma tempam.

Rūpniecības produkcijas sezonāli izlīdzinātais fiziskā apjoma indekss maijā salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu palielinājās par 3.6%, šim rādītājam apstrādes rūpniecībā pieaugot par 2.6% un elektroenerģijā, gāzes un ūdens apgādē – par 5.9%. Mazumtirdzniecības apgrozījums salīdzināmajās cēnās pieauga par 13.1%.

Pa dzelzceļu pārvadāto kravu apjoms salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu palielinājās par 1.8%, bet pa cauruļvadu transportētais naftas produktu apjoms – par 19.4%. Kravu apgrozījums Latvijas ostās samazinājās par 5.2%.

Patēriņa cenu indekss salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi pieauga par 0.6%, bet patēriņa cenu gada inflācija saruka līdz 6.1%. Gada inflācija samazinājās pirmo reizi kopš 2003. gada septembra. Augstas gada inflācijas saglabāšanos noteica galvenokārt netiešo nodokļu ietekme (tabakai, degvielai, medikamentiem), kā arī administratīvi regulējamo cenu līmenis un atsevišķu pārtikas preču cenu pieaugums.

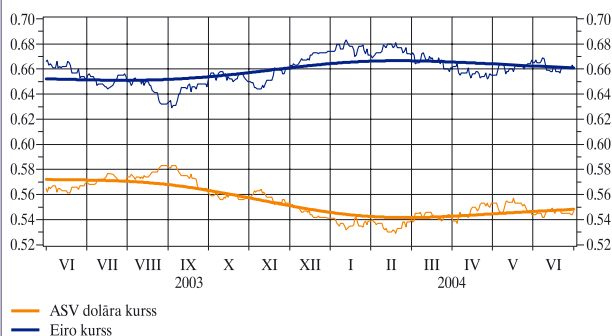
Jūnijā valsts konsolidētā kopbudžeta deficīts bija 23.9 milj. latu (t.sk. valsts konsolidētā budžeta deficīts 27.9 milj. latu un pašvaldību konsolidētā budžeta pārpalikums 3.3 milj. latu). Valsts konsolidētā kopbudžeta pārpalikums 2004. gada pirmajos sešos mēnešos bija 12.0 milj. latu (iepriekšējā gada atbilstošajā periodā bija neliels deficīts – 0.2 milj. latu). 2004. gada pirmajos sešos mēnešos valsts konsolidētajā budžetā bija 8.8 milj. latu deficīts (valsts pamatbudžeta deficīts sasniedza 41.0 milj. latu, bet valsts speciālā budžeta pārpalikums bija 32.2 milj. latu). Pašvaldību konsolidētajā budžetā bija 22.6 milj. latu pārpalikums.

2004. gada pirmajos sešos mēnešos valsts konsolidētā kopbudžeta ieņēmumi auga straujāk nekā izdevumi (ieskaitot tīros aizdevumus) – attiecīgi par 13.0% un 11.8%. Tomēr jūnijā, tāpat kā maijā, salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo mēnesi izdevumu (ieskaitot tīros aizdevumus) kāpums bija straujāks nekā ieņēmumu pieaugums (attiecīgi 13.6% un 6.9%). Ieņēmumu kāpuma tempa samazināšanos jūnijā galvenokārt noteica zemi pievienotās vērtības nodokļa un akcīzes nodokļa ieņēmumi salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu sakarā ar nodokļu samaksas kārtības maiņu pēc Latvijas pievienošanās ES. Savukārt izdevumu palielinājumu noteica izdevumu pieaugums atalgojumam un dotācijām iedzīvotājiem.

Valsts parāds palielinājās par 13.0 milj. latu (jūnija beigās – 926.8 milj. latu). Salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi ārējais parāds samazinājās par 2.9 milj. latu (līdz 527.2 milj. latu), bet valsts iekšējais parāds palielinājās par 15.9 milj. latu (līdz 399.5 milj. latu), un to noteica īstermiņa parāda pieaugums. Jūnijā notika pa vienai 6 un 12 mēnešu valsts iekšējā aizņēmuma parādzīmju izsolei, kurās tika pārdoti vērtspapīri 10.2 milj. latu apjomā ar vidējo diskonta likmi attiecīgi 3.42% un 3.48%. 6 mēnešu parādzīmju diskonta likme bija par 23 bāzes punktiem augstāka nekā iepriekšējā atbilstošā termiņa vērtspapīru izsolē februārī, bet 12 mēnešu parādzīmju likme – par 25 bāzes punktiem zemāka nekā izsolē aprīlī.

Plašā nauda M2X jūnijā pieauga par 59.5 milj. latu – nedaudz

LATVIJAS BANKAS NOTEIKTAIS ASV DOLĀRA UN EIRO KURSS

MAKROEKONOMISKIE RĀDĪTĀJI

	2004	
	V	VI
Rūpniecības produkcijas fiziskā apjoma indeksa pārmaiņas (salīdzinot ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %)	3.6	*
Patēriņa cenu indeksa pārmaiņas		
Mēneša (%)	1.3	0.6
Gada (%)	6.2	6.1
Patēriņa cenu gada pamatinflācija ¹ (%)	6.0	5.8
Reģistrēto bezdarbnieku skaits perioda beigās	93 366	93 042
Bezdarba līmenis (% no ekonomiski aktīvo iedzīvotāju skaita)	8.7	8.7
Vālstis konsolidētā kopbudžeta fiskālā bilancē (milj. latu)	35.9	12.0
Ārējā tirdzniecība (milj. latu)		
Eksports	169.5	*
Imports	300.0	*
Bilance	-130.5	*

¹ Avots: Latvijas Bankas dati.

* Datu vēl nav.

Avots: LR Centrālās statistikas pārvaldes dati.

straujāk nekā maijā –, gada kāpuma tempam sasniedzot 26.4% (augstākais pēdējo četru gadu laikā). Nedaudz palielinājās skaidrās naudas pieprasījums – skaidrā nauda apgrozībā (bez atlikumiem banku kasēs) jūnijā pieauga par 11.1 milj. latu, bet tās gada kāpuma temps sasniedza 8.2%. Iekšzemes naudas piedāvājums M2D jūnijā palielinājās par 40.5 milj. latu, gada pieauguma tempam pieaugot līdz 30.0%.

Naudas piedāvājuma dinamiku galvenokārt noteica privātā sektora kreditēšana, kas tika finansēta galvenokārt ar iekšzemes noguldījumiem (pieaugums – 48.4 milj. latu). Jūnijā visu noguldījumu atlikuma kāpumu noteica pieprasījuma noguldījumu atlikuma pieaugums (85.4 milj. latu). Noguldījumu atlikuma gada kāpuma temps turpināja augt, sasniedzot 33.2%, un bija augstākais kopš 2000. gada sākuma. Iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām izsniegto kredītu atlikuma pieaugums jūnijā būtiski neatšķīrās no kāpuma maijā (85.2 milj. latu), gada pieauguma tempam saglabājoties 42.8% līmenī. Kredītu atlikuma kāpumu noteica ilgtermiņa kredītu atlikuma palielināšanās, un vairāk nekā pusi no tā (48.8 milj. latu) veidoja hipotēku kredīta atlikuma kāpums, visai būtiski (par 22.4 milj. latu) palielinoties arī industriālā kredīta atlikumam. Joprojām ievērojami lielāks bija ārvalstu valūtā izsniegto kredītu atlikuma pieaugums (57.6 milj. latu). Tā gada kāpuma temps jūnijā palielinājās līdz 52.2%, bet latos izsniegto aizdevumu atlikuma pieauguma temps samazinājās līdz 31.6%.

Jūnijā straujāk samazinājās iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām ārvalstu valūtās izsniegto kredītu vidējās svērtās procentu likmes (attiecīgi līdz 4.7% un 5.2%). Iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām latos izsniegto kredītu vidējās svērtās procentu likmes bija augstākas un samazinājās attiecīgi līdz 6.9% un 8.3%.

Banku sistēmas neto kredīts valdībai palielinājās par 22.5 milj. latu, jo samazinājās valdības noguldījumu apjoms banku sektorā un bankas iegādājās valdības emitētos iekšējā aizņēmuma vērtspapīrus. Pēc divu mēnešu pārtraukuma atkal pieauga banku ārējais finansējums – banku sektora tīro ārējo aktīvu negatīvais apjoms palielinājās par 38.1 milj. latu, samazinoties banku ārzemju aktīviem un nedaudz augot ārzemju saistībām.

Banku sektora aktīvi jūnijā palielinājās par 128.1 milj. latu un sasniedza 6.4 mljrd. latu. Banku peļņa 2004. gada pirmajos sešos mēnešos veidoja 49.6 milj. latu, 1.5 reizes pārsniedzot 2003. gada atbilstošā perioda rādītāju.

Banku sektora likviditāte jūnija sākumā joprojām bija augsta, un papildu resursi no centrālās bankas tika pieprasīti tikai mēneša otrajā pusē, kad, augot skaidrās naudas pieprasījumam un rezervju prasībām, likviditāte nedaudz saruka. Tādējādi *repo* kredīti jūnijā tika izsniegti par 38.7% vairāk nekā maijā (40.5 milj. latu), un bankām izsniegto Latvijas Bankas kredītu atlikums pieauga par 22.8 milj. latu, bet banku termiņnoguldījumu atlikums centrālajā bankā samazinājās par 7.0 milj. latu. Latvijas Bankas tīrie ārējie aktīvi palielinājās par 1.7 milj. latu, Latvijas Bankai veicot tiešos ārvalstu valūtas pirkšanas darījumus (neto – 10.8 milj. latu apjomā) un samazinoties valūtas mijmaiņas darījumu atlikumam. Emitētās nacionālās valūtas segums ar Latvijas Bankas tīrajiem ārējiem aktīviem jūnija beigās bija 104.2%.

Latvijas Bankas noteiktais eiro un Lielbritānijas sterliņu mārciņas kurss attiecībā pret latu samazinājās attiecīgi par 0.6% un 0.5%, Japānas jenas kurss pieauga par 2.0%, bet ASV dolāra kurss nemainījās.

Likviditātes svārstības noteica nelielu procentu likmju kāpumu starpbanku tirgū – RIGIBOR uz nakti izsniegtajiem kredītiem palielinājās no 2.9% jūnija sākumā līdz 3.4% mēneša beigās. RIGIBOR kredītiem ar 6 un 12 mēnešu termiņu pieauga tikai attiecīgi par 4 un 3 bāzes punktiem (līdz 4.15% un 4.19%).

MONETĀRIE RĀDĪTĀJI (perioda beigās; milj. latu)

	2004	
	V	VI
Banku sistēma		
M2X	2 475.3	2 534.8
Skaidrā nauda apgrozībā (bez atlikumiem banku kasēs)	585.4	596.5
Iekšzemes uzņēmumu un privātpersonu noguldījumi	1 889.9	1 938.3
Pieprasījuma noguldījumi	1 068.0	1 153.4
Termiņnoguldījumi	821.9	784.9
M2D	1 802.9	1 843.4
Tīrie ārējie aktīvi	49.4	13.0
Tīrie iekšējie aktīvi	2 425.8	2 521.8
Kredīti iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām	2 976.2	3 061.4
Īstermiņa kredīti	457.0	455.4
Ilgtermiņa kredīti	2 519.2	2 606.0
Kredīts valdībai (neto)	105.8	128.3
Latvijas Banka		
M0	802.7	836.2
Skaidrā nauda apgrozībā	657.9	667.9
Noguldījumi Latvijas Bankā latos	144.7	168.3
Tīrie ārējie aktīvi	869.7	871.4
Tīrie iekšējie aktīvi	-67.1	-35.2
Kredīti	-2.2	19.8
Bankām	5.9	28.7
Valdībai (neto)	-8.0	-8.9
Pārējie aktīvi (neto)	-64.9	-55.0
Ārējās rezerves (perioda beigās; milj. ASV dolāru)	1 597.26	1 608.92
Zelts	98.36	99.52
Speciālās aizņēmuma tiesības	0.02	0.02
Rezerves pozīcija Starptautiskajā Valūtas fondā	0.08	0.08
Ārvalstu konvertējamās valūtas	1 498.80	1 509.30

PROCENTU LIKMES UN LATVIJAS BANKAS NOTEIKTIE ĀRVALSTU VALŪTU KURSI

	2004	
	V	VI
Latos izsniegto iekšzemes starpbanku kredītu vidējā svērtā procentu likme	2.6	2.8
Iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām izsniegto kredītu procentu likmes		
Kredīti uzņēmumiem (izsniegti latos)	7.2	6.9
Kredīti privātpersonām (izsniegti latos)	8.4	8.3
Kredīti uzņēmumiem (izsniegti ārvalstu valūtā)	5.8	4.7
Kredīti privātpersonām (izsniegti ārvalstu valūtā)	5.8	5.2
No iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām piesaistīto noguldījumu procentu likmes		
Uzņēmumu termiņnoguldījumi (veikti latos)	2.9	3.2
Uzņēmumu pieprasījuma noguldījumi (veikti latos)	0.7	1.0
Privātpersonu termiņnoguldījumi (veikti latos)	3.7	3.9
Privātpersonu pieprasījuma noguldījumi (veikti latos)	1.0	0.9
Uzņēmumu termiņnoguldījumi (veikti ārvalstu valūtā)	1.4	1.4
Uzņēmumu pieprasījuma noguldījumi (veikti ārvalstu valūtā)	0.4	0.4
Privātpersonu termiņnoguldījumi (veikti ārvalstu valūtā)	1.9	2.0
Privātpersonu pieprasījuma noguldījumi (veikti ārvalstu valūtā)	1.7	1.2
Latvijas Bankas refinansēšanas likme (perioda beigās; %)	3.5	3.5
Ārvalstu valūtu kursi (perioda beigās)		
Ls pret USD	0.5440	0.5440
Ls pret GBP	1.0000	0.9950
Ls pret 100 JPY	0.4920	0.5020
Ls pret EUR	0.6670	0.6630

KREDĪTIESTĀŽU KOPSAVILKUMA BILANCE (perioda beigās; milj. latu)

	2004	
	V	VI
Banku rezerves	220.1	238.8
Nacionālā valūta banku kasēs	72.5	71.4
Noguldījumi Latvijas Bankā	147.6	167.4
Ārzemju aktīvi	2 518.7	2 487.8
Ārvalstu valūta banku kasēs	49.8	48.6
Prasības pret ārvalstu bankām	1 665.0	1 613.2
Prasības pret ārvalstu nebankām	771.6	797.8
Pārējie aktīvi	32.4	28.2
Prasības pret centrālo valdību (neto)	104.5	131.8
Prasības pret pašvaldībām (neto)	9.3	5.5
Prasības pret valsts uzņēmumiem	83.3	84.3
Prasības pret privātuzņēmumiem	1 971.1	2 014.4
Prasības pret privātpersonām	953.8	998.2
Neklasificētie aktīvi	361.3	389.6
Pamatlīdzekļi	122.6	123.1
Nauda ceļā	6.8	7.9
Pārējie aktīvi	59.4	58.6
Prasības pret iekšzemes kredītiestādēm (t.sk. ieguldījumi)	172.4	200.0
Aktīvi pavisam	6 222.2	6 350.3
<i>Papildpostenis: aktīvi pārvaldīšanā</i>	566.8	568.2
Pieprasījuma noguldījumi	665.2	728.6
Valsts uzņēmumu	29.8	59.7
Privātuzņēmumu	301.8	317.5
Privātpersonu	333.6	351.4
Termiņnoguldījumi	552.3	518.3
Valsts uzņēmumu	66.3	56.3
Privātuzņēmumu	196.8	162.3
Privātpersonu	289.2	299.8
Rezidentu noguldījumi ārvalstu valūtā	672.4	691.4
Valsts uzņēmumu	22.6	21.1
Privātuzņēmumu	224.9	236.0
Privātpersonu	425.0	434.3
Tranzītfondi	5.6	5.5
Ārzemju pasīvi	3 339.0	3 346.1
Saistības pret ārvalstu bankām	934.8	933.8
Saistības pret ārvalstu nebankām	2 263.8	2 245.6
Pārējie pasīvi (t.sk. pakārtotās saistības)	140.5	166.8
Saistības pret Latvijas Banku	5.9	28.7
Parāda vērtspapīri	72.3	72.2
Kapitāls un rezerves	520.3	530.9
Rezidentu	275.7	286.4
Nerezidentu	244.5	244.5
Uzkrājumi parādiem un saistībām	76.7	77.2
Neklasificētie pasīvi	312.6	351.4
Nauda ceļā	98.4	107.7
Pārējie pasīvi (t.sk. pakārtotās saistības)	56.0	58.1
Saistības pret iekšzemes kredītiestādēm	158.2	185.6
Pasīvi pavisam	6 222.2	6 350.3
<i>Papildpostenis: pasīvi pārvaldīšanā</i>	566.8	568.2

Latvijas banku sistēmas un Latvijas Bankas monetāro rādītāju, kā arī starptautisko rezervju raksturlielumu publicēšanas datumi atrodami Starptautiskā Valūtas fonda Datu izplatīšanas standartu biļetena padomes interneta lapā (<http://dsbb.imf.org>). Šie dati visagrāk tiek publicēti Latvijas Bankas interneta lapā (<http://www.bank.lv>).